

УДК 351.745

Олег Миколайович КОРОПАТОВ,

кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Одеського державного університету внутрішніх справ, м. Одеса

НАПРЯМКИ ТА ЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ І ФУНКЦІЙ КЕРІВНИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОРГАНУ ПОЛІЦІЇ

У виконанні завдань і функцій, що покладені на поліцію, значна роль належить керівникам територіальних органів поліції. Це пояснюється тим, що керівники територіальних органів поліції наближені до проблем громадськості та безпосередньо, через своїх підлеглих, можуть сприяти їх вирішенню.

Зміни, що відбуваються в нашій країні в усіх сферах життєдіяльності, зокрема, реформа системи МВС, становлення ринкових відносин, демократизація суспільства, розбудова правової держави, вимагають докорінних змін у галузі роботи з громадськістю, та її залучання до правоохоронної діяльності. В умовах кардинальних перетворень, що мають місце в Україні, перед Національною поліцією постає завдання зміни пріоритетів у напрямі демократизації взаємовідносин із населенням, беззаперечного дотримання прав людини, надання допомоги громадськості як із правових, так і з соціальних питань. Зазначене безпосередньо стосується керівників територіальних підрозділів поліції.

Перед керівниками територіальних підрозділів поліції поставлено завдання переходу від жорстких адміністративних методів роботи до співробітництва з громадськістю. Нова стратегія розвитку Міністерства внутрішніх справ України передбачає переорієнтацію поліції, в напрямку пріоритетності людини, конституційні права якої мають бути надійно захищені [1].

Головним напрямом діяльності керівника територіального органу поліції має стати не тільки якісне керівництво підлеглими але й надання правової та соціальної допомоги населенню.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про Національну поліцію», керівником, заступником керівника територіального органу поліції може бути призначена особа, яка: 1) відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію; 2) має вищу повну юридичну освіту; 3) має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років; 4) має досвід роботи на керівних посадах не менше одного року [2].

Керівник територіального органу поліції – особа, що очолює територіальний орган поліції і наділена повноваженнями приймати рішення щодо розпорядження виділеними йому матеріальними, фінансовими, трудовими ресурсами [2].

Наприклад, головне управління Національної поліції України у м. Києві територіальний орган Національної поліції. Його очолює керівник поліції, якого призначає та звільняє з посади Голова Національної поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ України [3].

Особливістю його правового статусу є те, що керівник територіального органу поліції вважається головним представником Національної поліції на відповідній території або лінії обслуговування (керівник головного управління Національної поліції у м. Чернівці, керівник Мукачівського куштового підрозділу поліції та ін.).

Будь-яка соціальна організація не може функціонувати у вакуумі, в неї завжди є зовнішнє середовище, з яким вона обмінюється інформацією, ресурсами, енергією. Для керівника територіального органу поліції найважливішою складовою зовнішнього соціального середовища виступає громадськість.

Громадськість – це фізичні або юридичні особи, їх об'єднання, організації або групи, що діють згідно з національним законодавством або практикою [4, с. 101].

Побудова партнерських відносин між керівником територіального підрозділу поліції і громадськістю є передумовою її ефективної діяльності та результативної роботи із запобігання правопорушень, залучання громадськості до правоохоронної діяльності [5, с. 128].

Дослідження практики співробітництва органів поліції і громадськості, узагальнення літературних джерел дозволяє сформулювати проблемну ситуацію: у процесі становлення правової держави і громадянського суспільства зростає потреба в співробітництві органів правопорядку і громадськості в зміцненні публічної безпеки та забезпеченні основних прав і свобод людини й громадянина, з одного боку, і досить слабкий рівень цієї співпраці в силу історичних і інших об'єктивних та суб'єктивних факторів, з іншої. Це чітко спостерігається на рівні порозуміння, взаємодії і взаємовідносин між працівниками поліції і громадськістю.

Особлива роль у налагодженні цієї взаємодії належить керівникам територіальних підрозділів поліції.

Взаємодія керівника територіального органу поліції з громадськістю проявляється в процесі взаємовпливу і використанням можливостей один одного для досягнення власних цілей.

Взаємодія керівника територіального органу поліції з громадськістю – це заснований на нормативно-правових актах, пов'язаний з професійною діяльністю суб'єктів (об'єктів) процес управління основною метою якого є найбільш ефективне виконання завдань і функцій, які покладаються на ці суб'єкти (об'єкти).

Досліджуючи процес взаємодії керівника територіального органу поліції з громадськістю, визначено такі напрямки цієї взаємодії: взаємодія при проведенні сумісних дій територіального органу поліції та громадськості; при проведенні кримінального провадження; при розшуку осіб, які вчинили

правопорушення; при проведенні індивідуальної та загальної профілактики правопорушень та ін.

На сучасному етапі реформування правоохоронних органів Національної поліції України необхідно приділяти посилену увагу сучасним світовим тенденціям у проведенні поліцейської реформи. Нашій поліції слід змінити методи своєї діяльності від конфронтації до співпраці з громадськістю та зрозуміти, що найбільш потужною зброєю в боротьбі зі злочинністю є громадська симпатія. Крім того, необхідною вимогою в діяльності сучасної демократичної поліції є те, що поліція повинна бути підзвітна громаді, якій вона служить, і до цього треба прагнути вже зараз.

Можливо з упевненістю сказати, що таке багатфакторне соціальне явище, яким є злочинність, можна подолати лише за умов об'єднання всіх здорових сил що є у суспільстві, в тому числі й ефективного використання потенціалу громадськості. Для чого серед найбільш зрілої і відповідальної частини населення необхідно постійно проводити конкретну роз'яснювальну, просвітницьку і навіть пропагандистсько-правову роботу, стимулюючи і підтримуючи з одного боку процес усвідомлення громадянами відповідних проблем забезпечення публічного порядку, власної безпеки і можливих шляхів їх розв'язання, а з іншого – процес ініціативної самоорганізації населення в межах чинного законодавства України для активного протистояння спільно з працівниками поліції протиправним посяганням у будь-яких проявах.

Список бібліографічних посилань

1. Про Стратегію розвитку МВС та звіти робочих груп по співпраці і взаємодії громадськості з органами, діяльність яких координуються міністром внутрішніх справ. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/8086_Pro_Strategiyu_rozvitku_MVS_govorili_na_zasidanni_Gromadskoi_radi_FOTO.htm (дата звернення: 16.05.2017).
2. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 02.06.2017).
3. Структура територіальних органів поліції (ГУНП). URL: <http://www.npu.gov.ua/uk/publish/article/1855859> (дата звернення 02.06.2017).
4. Мороз Г.В. Визначення поняття «громадськість» у контексті природоохоронної діяльності // Право України. 2004. № 8. С. 100–103.
5. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України: підручник. Харків: Ун-т внутр.справ, 1998. 480 с.

Одержано 12.06.2017